

Elva Filatelists

Elva Filatelistide Seltsi infoleht

1995. AASTA

JUULIKUU

4(20)

SUVINE ELVA KUTSUB TEID

FILATEELIANÄITUSELE 15. JUULIL

KOLLEKTSIONÄÄRIDE

KOKKUTULEKULE 16. JUULIL 1995

15. ja 16. juulil 1995.a. korraldatakse Elva Keskkooli saalis (Puiestee t. 2 - uus koolimaja) filateelianäitus "ESTONIA-V". Näituse korraldavad Rahvusvaheline Kogujate Selts "ESTONIA" koos Elva Filatelistide Seltsiga. Näitusest võtavad osa esialgseil andmeil Eesti, Soome ja USA kolleksionäärid. Näituse eksponaatide ülespanek algab 14. juulil ja sama päeva õhtul toimub kogude ametlik ülevaatus. Näitus avatakse 15. juulil kell 10.00 ja on avatud kella 18.00-ni. 16. juulil avatakse näitus kell 9.00 ja on avatud kella 14.00-ni. Samal ajal toimub samas ka vabariiklik kolleksionääride kokkutulek. Kokkutulekust võtavad osa kolleksionäärid igalt elualalt, Eestist ja naabervabariikidest. Soomest tuleb kohale üle 60-ne väliskülastise. 16. juulil algusega kell 11.00 on planeeritud korraldada ka oksjon. Ikka

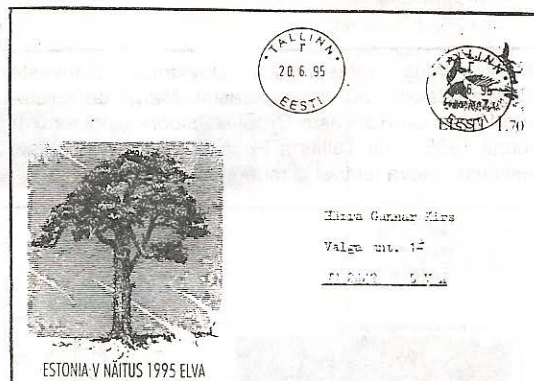
sealsamas koolimajas. Näituse ajal töötab kohapeal Elva sidejaoskond. Müügil on postmargid ja Eesti Posti poolt spetsiaalselt näituse puhul väljalastud erimüürik. Suveniirmüürik, Elva rahva jaoks nii tähtsa sündmuse jäädvustamiseks, valmistab ka Elva Filatelistide Selts. Ka see tuleb näituse ajal müüki. Eesti Post valmistab kaks eritemplid, mis tulevad kasutusele samuti näituse ajal. Templid on ühesuguse kujundusega erinevad vaid kuupäeva poolest. Nii Eesti Posti eritemplil kui ka erimüürikul on kunstnik Lembit Lõhmus kujutanud Elva linna sümbolit - Elva (Arbi) mändi. Hoolitsetud on ka nende külaliste eest, kes vajavad öömaja Elvas - ööbimisvõimalused on korraldatud nii koolimajas kui ka Elva Laskespodibaasis. Pole muud kui tulge aga külla. Olete oodatud Elvas.

Gunnar Kirs

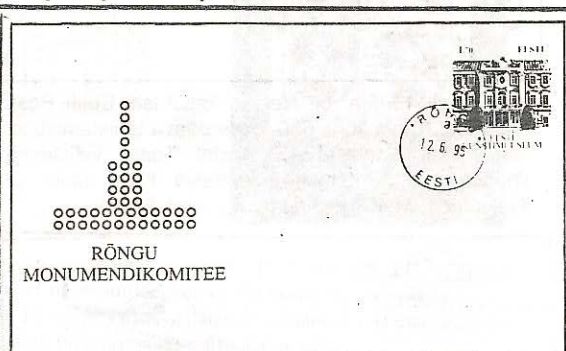
20. number "ELVA FILATELISTI"

Käesolev "Elva Filatelisti" number on kergelt juubelihõnguline - siiski 20-nes! Väikesest, neljaleheküljelisest 150 eksemplarilisest tundmatust kohalikust infolehest on saanud nii Eestis kui ka välismaal tuntud, otsitav ja loetav filatelistide infoleht. "Elva Filatelisti" oleks saanud juba ammu 12 või enamgi leheküljeline ajaleht - aga kummitavad pidevad hinnatõusud. Ka meie edasimineku peatunud üldtuntud tõkke - raha taga. Täna sel päeval tahame heade tänusõnadega mainida neid, kes on aidanud meid materjaalselt või on olnud meie nõuandjateks, abimees-

teks ja kaasautoriteks. Kuna neid on palju, siis kedagi nimeliselt on raske esile tõsta teisi haavamata. Siiski tahaks anda edasi tänusõnad NY Filatelistide Seltsi esimehele Rudolf Hämarale, laekurile Eo Vaherile, Rootsi heale huvikaaslasel Elmar Ojastele, Inglismaal Harald Osile, Soomes Jari Forsblomile ja Pertti Hujalale. Ja kui palju on neid abilisi veel kodumaal. Siin tahaks aga tänada omakasupüüdmatu abi eest just tehnilisi abilisi-Elva Keskkooli asedirektorit Tiit Ustav'i ja Tartu Postkontori sekretäri Aasa Reitel't. Loodame, et meie asjalik koostöö kestab veel kaua. Gunnar Kirs

"ESTONIA-V" filateelianäituse puhul Elvas müügitulev Eesti Posti erimüürik ja kasutatavad eritemplid. 15. juulil on templivärv must, 16. juulil punane. Templid erinevad ainult kuupäeva poolest. Kujundas kunstnik Lembit Lõhmus.

1934. aastal püstitati Tartumaal, Rõngus, Eesti Vabadussõjas langenud sõjameeste mälestuseks ausammas, mille võõrvõimud hiljem õhku lasksid. 1988.a. asutati Rõngu monumendikomitee hävitatud ausamba taastamiseks. 21. mail 1995.a. toimuski uue, eelmisest veidi erineva ausamba avamine. Kirjavahetuse pidamiseks ja avamisele kutsete saatmiseks trükkis Rõngu monumendikomitee ka spetsiaalse kirjaümbriku, kuid neid oli valmistatud nii vähe, et kõigile kutsetele ei jätunudki.

ELVA FILATELISTIDE SELTSI UUSI LIIKMEID
Elva Filatelistide Seltsi juhatuse otsusega võeti Elva Filatelistide Seltsi liikmeks vastu:
RUDOLF HÄMAR-USA-st, ELMAR ANI - KANADAST
HEINO NURMBERG-USA-st, V. MATSI - KANADAST

RE EESTI POSTMARK UUDISEID

ÜRO 50. AASTAPÄEVA MARK
Väljalaskepäev: 1. juuni 1995.a.
Nominaal: 4.00 Trükk: offset.
Hammastus: 14:14 Poogen: 5x10
Kunstnik: Evelin Kasikov
Tiraaz 700 000 Trükk. Vaba Maa
Tellimisnumber 09-05-1995

Mark ilmus tähistamaks Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 50. tegevusaastat. Margil on kujutatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni embleem. 1. juunil 1995.a. oli Tallinna Peapostkontoris kasutusel esimese päeva tempel ja müügil FDC

Kalju Mür
Tallinn mn: 43-15
EE2000 Narva
EESTI-ESTONIA

NARVA 27.05.1995 - EESTI POST

NARVA 27.05.1995 - EESTI POST

Hr. Gunnar Hirs
Valga 1a
EE 2442 ELVA

27. mail 1995.a. oli Narvas kasutusel Eesti Posti eritempel Narva linna 650. aastapäeva tähistamiseks. Nimelt sai Narva 1345. aastal Taani valitusest linnaõigused. Eritempli kujundasid Kalju Mür ja Aleksander Malõsko, eriümbriku Jaan Saar.

Tartu Postkontor
Tuba 309
Pr. Salme Kirs

Tanavu 28. mail korraldati Pärnu kevadine kollektionaaride kokkutulek juba 20. korda. Selle sündmuse tähistamiseks võeti kokkutulekul kasutusele Eesti Posti eritempel ja kaht värvi eriümbrikud - roheline ja kollase pildiga. Nii templi kui ka ümbriku kujundas kunstnik Piret Jürisoo

"PAKRI TULETORN"
Väljalaskepäev: 5. juuli 1995.a.
Nominaal: 1.70 Trükk: offset
Hammastus: 14:14 Poogen: 5x10
Kunstnik: Roman Matkiewicz
Tiraaz: 961 200 Trükk. Vaba Maa
Tellimisnumber: 091-05-1995

Pakri tuletorn (59° 23' N ja 24° 02' E) asub Soome lahes Pakri poolsaare tipus 1 miili kaugusel Paldiski linnast. Margil kujutatud Pakri tuletorn on Eesti kõrgeim (52,3 m) kivist tuletorn, mis ehitatud 1889.a Pakri tuletorni sünniügu algab aastast 1718, kui Vene tsaar Peeter I andis korralduse seada üles tulemärk, mis

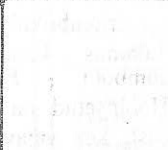
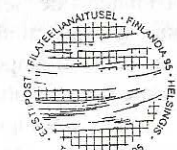
näitaks teed Paldiski sadamasse. 1724. aastal alustas tulemärk tööd. Algul kasutati lõket. Aastas põletati ligi 68 sülda puid.

1803. aastast võeti kasutusele latern, milles süüdati mitu õlilampi. Laterna võimsuse ja nähtavuse suurendamiseks paigaldati Sanki-Peterburgis valmistatud 16 suurendusklaasi - läätse. Sellisena töötas tuletorn aastani 1889. 5. juulil 1995 aastal oli Tallinna Peapostkontoris ja Paldiski sidejaoskonnas kasutusel esimese päeva tempel ning müügil FDC.

Eesti Postmark

The Lighthouse of Pakri (59° 23'N, 24° 02'E) shown in the stamp is situated in the Gulf of Finland, in the very end of Pakri Peninsula. 1 mile from Paldiski. The Lighthouse of Pakri is the highest (52,3m) stone lighthouse in Estonia; it was built in 1889. The history of the Lighthouse of Pakri begins in the year 1718 when the Russian Czar Peter the Great told to erect a lighted seamarck of guiding ships to the Port of Paldiski. In 1724, this seamarck was put into operation. In the beginning, bonfire was used. During one year it consumed nearly 68 cordes of firewood. In 1803, a lantern with several oil lamps burning in it was taken into use. In order to increase its brightness and render it more easily discernible, 16 magnifying lenses manufactured in St.Petersburg were installed. In this form, the lighthouse worked till 1889.

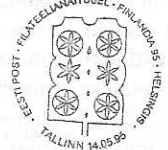
Estonian Stamp

10. kuni 15. maini 1995.a. toimus Soomes ülemaailmne filateellianäitus FINLANDIA'95. Samal ajal korraldati seal ka rahvuslik näitus FINPOST'95.

Maailmanäitusel oli kohal ka Eesti Postmargi müügil ja kasutusele 6 erinevat eritempli. Igale päevale oli antud kindel teema, mida pidi tempei kajastama. Eriümbrik oli kõigil päevadel ühesugune.

Võrdluseks lisame ka samal ajal käigus olnud Soome eritemplite näidised.

TARTUMAA SIDEJAOSKONDADE KALENDERTEMLID

TARTUMAA
SIDEJAOSKONDADE NIMEKIRI

ALATSKIVI.....	2415
HAAVA.....	2410
ILMATSALU.....	2461
KAAGVERE.....	2403
KAIMI.....	2465
KAMBJA.....	2432
KAVANDU.....	2433
KIREPI.....	2451
KOKORA.....	2418
KOLKJA.....	2414
KONGUTA.....	2456
KOOSA.....	2412
KUREKÜLA.....	2455
KUREPALU.....	2405
KÄREVERE.....	2462
KÜLITSE.....	2460
LAEVA.....	2463
LAGUJA*.....	2445
LUKE.....	2441
LUUNJA.....	2420
LÄHTE.....	2402
MATJAMA.....	2411
MEHIKOORMA (end. Meeksi).....	2427
MEERAPALU.....	2428
MELLISTE.....	2424
NINA.....	2416
NÕO.....	2440
PUHJA.....	2466
RANNU.....	2454
ROIU.....	2404
RÕNGU.....	2452
SANGLA.....	2467
SAVA.....	2421
SOJAMAA.....	2401
TAMMISTU.....	2423
TOONI**.....	2429
TÕRAVERE.....	2444
TÕRVANDI.....	2430
ULILA.....	2464
VALGUTA.....	2453
VANA-KUUSTE.....	2431
VARNJA.....	2413
VEDU.....	2464
VÖÖBSTE.....	2425
VÄLGI.....	2406

Esitatud on kõik Tartu Postkontori maal asuvad sidejaoskonnad.

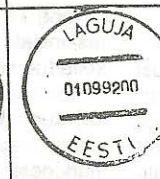
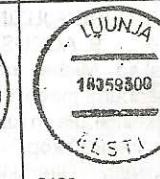
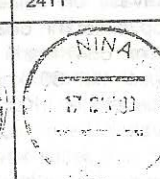
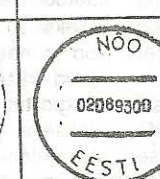
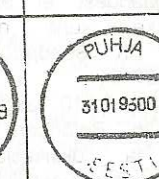
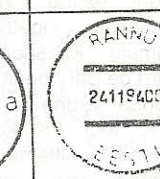
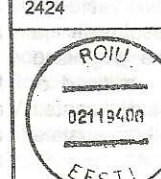
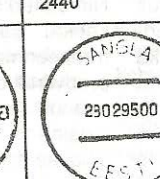
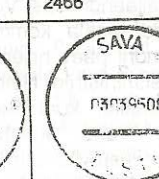
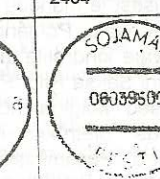
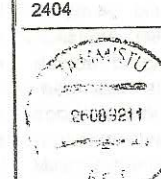
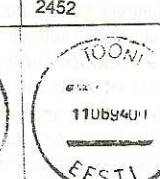
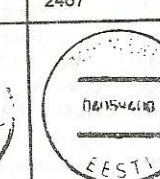
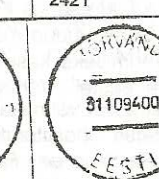
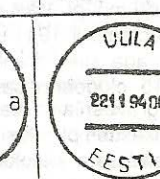
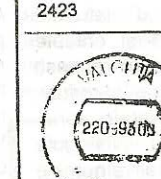
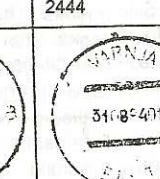
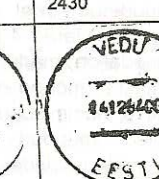
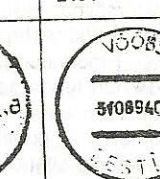
Nimekirjas ei ole Tartu linna ega Elva, Kallaste linnade sidejaoskondi kuna need avaldame eraldi.

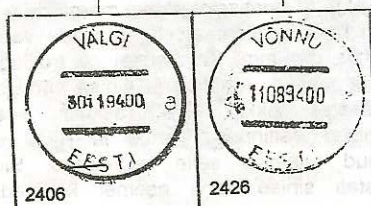
Need templid olid kasutusel peale kakskeelsete templitte väljavahetamist ja omakorda vahetati need välja 1995. aasta jooksul vastavalt uute väikeseformaadiliste kalender-templitte saamisele.

* Laguja sidejaoskond likvideeriti

** Tooni sidejaoskonda ei eksisteeri tegelikult. Tooni tempel on Piirissaare posteljoni käes, kes kogub saarepeal kirjad kokku, tembeldab need ja toimetab mandrile

Templitte läbimõõt 29 mm. Rõngu sidejaoskonnas oli kasutusel kaks kalendertempli - "a" ja "b". Kõik templid vähendatud suurusega.

				
2415	2410	2461	2403	2465
				
2432	2433	2451	2418	2414
				
2456	2412	2455	2405	2462
				
2460	2463	2445	2441	2420
		MEEKSI sidejaoskond nimetati MEHIKOORMAKS		
2402	2411			2427
				
2424	2416	2440	2466	2454
				
2404	2452	2467	2421	2401
				
2423	2429	2444	2430	2464
				
2453	2431	2413	2464	2425

Harald Osi

PIHKVA

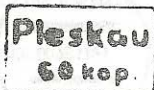
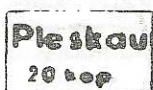
POSTMARGID JA POSTI AJALUGU

1941-1944

Algus "Elva Filatelistis" nr. 2 (18)

Praegu saab selliselt venekeelse kasttempliga ületrükitud marke ja tervikasju klassifitseerida parimal juhul ainult proovitrükkidena.

Aleksejev valmistas uue, nüüd juba täpse ettejoonistuse järgi, kasttempli (23x13,5 mm) "Pleskau / 20 kop.". Kuna kohapeal ei läinud korda leida enam suuremal hulgal Vene käibesarja marke, siis FK oli tellinud Berliinist lennuteel madalaid väärtusi Hindenburgi kujutisega 1,3 ja 4 Pfg. (nr. nr. 512, 513 ja 514) marke.

20 ja 60 kop. metalltemplid, millised kasutatud teise (nr. 1) ja kolmanda (nr. 2-9) ajutise väljaande jaoks.

TEINE AJUTINE VÄLJAANNE

9. AUGUSTIL 1941

Saksa Michel nr. 512 1 Pfg. must "Hindenburgi medaljon", veemärk "haakrist" mark käitsi üle trükitud metallkasttempliga - "Pleskau / 20 kop." - (suurus 25x13,5mm), ülevalt alla. Ületrükk margil kergelt laiavalguv ning "rasvane", eriti musta ületrüki puhul. Mõlemad värvid samuti tugevalt nähtavad markide tagaküljel.

Nr. 1 a) must ületrükk 1.165 marki
b) punane ületrükk 1.150 marki

Punase ületrüki vajadus tingis olukorrast, et mustal margil oli must ületrükk halvasti nähtav. Kogu ületrükk mainitud markidel on hoolikalt tehtud. Väljaandest ei esine teadaolevalt vigatrükke, kuna need viivitamata kohapeal FK Sonderführer Lothard de Bary poolt hävitati.

Juba järgneval päeval, 10. augustil 1941.a. tegi FK kol-ltn. Bolongaro de Crevenna pikema ja üksikasjalise ettekande oma sammudest postiliikluse avamisest ja markide väljaandmisest Võrus resideerivale Põhjarinde tagala kommandeerivale kindralile ja mõni päev hiljem ka Berliini Saksa Riigi Postiministrile. Näib, et viimased kõigiga nõustusid, kuid Saksa markide ületrükkimine Vene anastatud pinnal oli Postiministrile vastuvõtmatu ja ta keelustas edasised ületrükkimised ja markide müügi. Vastav keeld saabus FK-le 15. septembril 1941.a. Senimüüdnud marke lubati aga siiski frankkeerimiseks kasutada kuni 15. oktoobrini samal aastal. Vahepeal oli graveerija Aleksejev valmistanud metallkasttempli ka teise postitariifi - tähtsaadetiste - jaoks. Sarnane eelmisele, ka suuruselt, kuid nüüd "Pleskau / 60 kop.". Selle templiga oli suudetud veel 15. septembril 150 3 Pfg. (nr. 513) ja 50 4 Pfg. (nr. 514) Hindenburgi medaljon marki üle trükkida. On teada samuti, et mõned neist markidest on sama päeva hommikupoolal postkontorist publikule müüdnud ja tembeldatud. Ületrükk neil markidel oli must. Enamik aga selliselt üle trükitud 60 kop. Hindenburg 3 ja 4 Pfg. marke võeti postkontorist FK poolt tagasi.

Kuus väärtust kolmandast ajutisest väljaandest (nr. 4-9) filatelistliku iseloomuga Pihkva ümbrikul.

FK-I läks korda mõnedest Eesti ja Läti postkontoritest otsida ja osta suuremal hulgal Vene käibesarja marke ja tervikasju, et neid kasutada ületrükkimiseks.

KOLMAS AJUTINE VÄLJAANNE

8. SEPTEMBRIL 1941

Vene käibesarja margid üle trükitud musta värviga metallkasttempliga kas "Pleskau / 20 kop." või "Pleskau / 60 kop." Ületrükk ülevalt alla.

Nr. 2 20 kop. ületrükk 1 kop. kollane (nr. 365) a) ja tr. arv 2.360

	1 kop. kollane (nr. 365) b)	100
Nr. 3 20 kop.	3 kop. sinine (nr. 367 B) lõigat.	757
Nr. 4 20 kop.	5 kop. punane (nr. 676)	3.898
Nr. 5 20 kop.	10 kop. Hall-sin. (nr. 677)	3.751
Nr. 6 20 kop.	15 kop. hall-roh. (nr. 679)	3.606
Nr. 7 60 kop.	20 kop. roheline (nr. 680)	3.582
Nr. 8 60 kop.	30 kop. sinine (nr. 682)	4.010
Nr. 9 60 kop.	50 kop. pruun (nr. 683)	2.347

Kuna FK oli markide nr. nr. 2-9 müügil laskmisel nende arvu teatavaks teinud, siis selle tuumuse kasutati väga vähe nr. 2 ja nr. 3 saadetistel. Nr. 3 - ületrükk 3 kop. lõigatud margil on haruldasemaid kogu viimase sõja Saksa okupatsiooni alade markidest, eriti asjaolu tõttu, et margid on müüdnud seaduspäraselt postkontorist. Ka selle väljaande juures on vigatrükid tundmatud, sest ümberpööratud, kahekordsed jm. vigased ületrükkid kõrvaldati poognast ja hävitati.

"Pleskau / 20 kop." kasttempliga tembeldati üle mõningaid väärtusi sel viisil, et templi alumine osa oli paberiribaga kaetud. Teatavasti on selliselt ületrükitud 50 eks. 30 kop. sinist (nr. 682) ja 65 eks. 60 kop. punast (nr. 684) marki. Need oleksid olnud kasutusel kui 30 kop. ja 60 kop. margid tähtsaadetistel. Kuna vahepeal oli Aleksejev valmistanud juba 60 kop. ületrükitempli, siis sellist kinnikatmisviisi 20-kop. templit ei kasutatud enam. Nimetatud 50+65 marki olid siiski vastu FK keeldu sattunud kuidagi kasutusele ja frankkeerimiseks. Teada on ka järgmised proovitrükid - igast 24 marki - millised ei saanud esineda kirjadel, vaid kasutati kingina FK poolt kõrgematele sõjaväelastele-filatelistidele:

- a) 20 kop. ületrükk 30 kop. (nr. 682) - 24 marki
- b) 20 kop. ületrükk 60 kop. (nr. 684) - 24 marki
- c) 60 kop. ületrükk 60 kop. (nr. 684) - 24 marki.

Nr. nr. 1-9 markide võltsinguid esineb rohkesti. Näib, et neid on juba "fabritseeritud" 1942.a., sest esinevad kirjadel koos õigete ületrükkidega. Arvatavasti vastutus-tundmatud isikud on neid andnud Pihkva postkontorist ametnikele tembeldamiseks. Üldiselt ei ole võltsitud ületrükke raske ära tunda võrdlemise teel ehtsate ületrükkidega. Õigete markidel on rohkesti tähe- ja numbrikujudel ebareeglipärasusi, milliseid võltsijad ei suuda järele teha. Pealeselle aitab kergesti kaasa võltsingute tundmist ületrüki värvide laiavalgumine paberil ning samuti erinevad paberist läbiimbumise omadused, s.o. nähtavus margi tagaküljel.

FK jätkas kirjavahetust Berliini Postiministeeriumiga ning viimane tunnustas selle tegevust. Samuti nõudsid nad Pihkvast mitmesugusel hulgal markide väljaannetest puhtaid üksikmarke ja plokkke, samuti tembeldusi. Need läksid Berliini Postimuuseumile ja registreerimiseks Sveitsis asuvalle Ülemaailmsele Posti Liidule (UPU). Selliselt Pihkvast saadetud markide nominaalväärtuse tasus Postiministeerium raha ülekannetega FK arvele. FK omalt poolt kohustus kõik mitte enam kasutusel olevad templid ja kliseed Berliini saatma.

Koos kolmanda ajutise väljaande valmistamisega trükiti samade metalltempli-tega ka üle umbes 7.000 - 8.000 Vene tervikasja (postkaarte ja ümbrikke). Neid tervikasju võis olla kuni 75-est eri liigist. Ületrüki arv mõnest liigist võib olla väga väike. Kuna kohapeal valitses suur puudus kirjutusmaterjalist, siis tekkis tervikasjade järele erilisel elav nõue. Dr. Schultz väitis 1955.a., et tema kogus olevat tervikasju selliste ületrükkidega 60 liiki arvutatavast 75-est.

Pihkva margid omasid täieliku käibe-õiguse saadetistel Saksamaale ja ka välismaale. Välismaile saadetud ümbrikud tuleb arvestada tunduvalt kallimateks kui Saksamaale saadetud. Pihkvas kujunes suuremaks posti ja selle markide kasutajaks Saksa Tööamet. See asutus saatis välja kohalikule elanikkonnale rohkesti töökorraldusi, s.o. korraldusi ilmuda Tööametisse töö vastuvõtmiseks. Esimese kutsu korral saadeti lihtpostkaart 20-kop. margiga. Kui sellele kutsutu ei reageerinud, siis korraldati kutsutud post-kaardiga vastavalt 60.kop. margiga. Rohkesti Pihkvas asuvaid Saksa erafirmade töölisi ja ametnikke kasutasid FK posti oma ühendusepidamiseks kodustega Saksamaal. Sõjaväe osade, asutuste ja nende koosseisudes oleva personali post muidugi liikus Saksa väliposti kaudu. 1942.aastal asus näiteks, nagu teada, Pihkvas Feldpost Amt 503 ja 16-nda AOK Briefstelle 538. Peale selle asusid seal ka SS ja Luftwaffe välipostkontorid.

Saksa sõjaväe Wirtschaftskommando oli, kõiki kohapeal leiduvaid majanduslikke ressursse otsides, leidnud ka Pihkva ühes tagahoovis Lininskaja tänavas pooleldi põlenud ja kokkuvarisenud majas ühe vana trükikoja. Suuremate pingutustega ühe kohaliku trükimeistri, V.Chlebnikov'i, abil suudeti sealt päästa mõned kasutamiskõlblikud masinad ja nende abil sisustati väike trükikoda, mis suutis trükkida väikseid formulare linnavalitsusele ja samuti venekeelseid lendehti ja teadaandeid. Ka üritati seal postmarkide trükkimist. Selleks valmistas jällegi Aleksejev trükikliseed kümnamargiliste poognate trükkimiseks (kaks margirida á 5 marki reas horisontaalselt). Markide vahe reas 6 3/4 mm. Kavatsusel oli trükkida marke punase, roheline ja sinise värviga. Viimasega tekkis aga raskusi, sest otsimised Tallinnas, Tartus ja Riias ei andnud tulemusi selle leidmiseks. Siis otsustati sinise värvi asemel kasutada

pruuni värvi, mida oli võimalik saada segamise teel. Selle tulemuseks on kõik igakordsed segamised erineva tooniga, sest kunagi ei suudetud eelmist tooni enam täpselt tabada. Ka paber kujunes samasuureks raskuseks. Töömaterjali juhataja dr. Schultz, ringi sõites mitmel pool Eestis ja Lätis ning oma mõju kasutades, suutis vähemal hulgal erinevaid sorte hankida. Enamik paberit saadi Ligat tehastest Madonast Lätis. Dr. Schultz'i seletuse järgi selgub samuti, et järgnevad Chlebnikovi poolt trükitud margid ja plokid Pihkvas on trükitud väga erinevatele paberisortidele, erinevad värvilt, paksuselt ja veemärgist. Selline olukord olevat seletatav ainult paberisaamiste raskustest, aga mitte filatelistlikest kaalutlustest.

ESIMENE PÜSI-TARBESARI ALATES 18. OKTOOBRI 1941

Kujundatud Grigori Aleksejev'i poolt. Raamatutrükk kohalikus Chlebnikovi trükkimiskojas. Trükitud poognates á 10 marki (2x5). Joonperforatsioon 11 1/4.

Nr 10 20 kop. Pihkva linnavapi kujutus.

Xa I trükk 1941-10-18 pruunikas punane. Valge paber ja liim 15.030
Xb II " 1941-11-23 helepunane. Valge paber ja liim 15.030
Y III " 1942-01-05 pruunpunane. Paks hall paber ja kollakas liim. 16.990

Nr 11 60 kop. Pihkva katedraali kujutus.

X I trükk 1941-10-18 oliivroheline. Valge paber ja liim 16.900
X II trükk 1941-11-23 oliivroheline. Valge paber ja liim 16.900
Y 1942-01-05 Oliivroheline. Paks hall paber ja kollane liim. 17.590

Tüüpilised Pihkva Saksa Töömaterjali kutsakaardid (liht- ja tähtitud postiga).

Esimene püsi-tarbesari koosnes kahest väärtusest - 20 kop. kaartidele ja kirjadele, 60 kop. samadele tähtitud saadetistele. 20-kop. margi kujutuseks võeti Pihkva linna vapp: heraldiline leopard ja selle kohal pilvedest väljaulatav käsi. 60-kop. mark kujutas Pihkva katedraali. Lisaks tarbesarjale valmistati eriline heategevus mark 60+40 kop. Selle margi kujutuseks võeti Ljubatovi ikoon - Jumalaema vast-sündinuga ja õigeusu kiriku rist. Selle lisamaksust - iga margi kohta 40 kop. - kaeti Pihkva linnavalitsuse ülalpidamisel oleva vaestelaste varjupaiga kulud.

Püsi-käibesarjade ja heategevuse markide kujutused

ESIMENE HEATEGEVUSE VÄLJAANNE 18. OKTOOBRI 1941

Üksikasjades nagu nr. nr 10 ja 11.

Nr. 12 60+40 kop. Ljubatova Jumalaema kujutus.

Xa I trükk 1941-10-18 Punakas pruun
Valge paber ja liim. 10.300
Xb II " 1941-11-23 Tume karminpunane
Valge paber ja liim. 5.140
Y III " 1941-11-23 Tume karminpunane
Paks hall paber ja kollakas liim 12.550

Markidest nr. nr 10-12 on teada ainult mõned üksikud perforatsiooniga poognad, millised kuidagi on pääsenud välja. Kuna mainitud markide klišeed olid valmistatud väga primitiivsel viisil, siis iga mark poognas omab mingeid erinevusi teistest. Sellest tingituna on võimalik ka kogu poogna rekonstrueerimine üksikmarkidest. Tuntumaid ja silmapaistvamaid vigu: 20-kop. kolmandal margil vasakul ülal kolmnurga tipp murdunud, 60-kop. viiendal margil vasak kellatorm vigastatud ja 60+40-kop. kümnendal margil on tšokoliid asemel tšokoliid. Samad vead korduvad ka järgmises väljaandes samades poogna kohtades. Hiljem klišeede kulumisega tekkis rohkesti värvilaik ja peenemate joonte vaheliste alade kokkusulamisid. Mõningate markide trükkimise makulatuuri on pääsenud filatelistidele turule. Eriti on mainida muste äratõmbeid arvete tagakülgedel, ajalehe äärte ribadel, värvilistel kartongitükkidel, samuti proove esinevates värvides jne. Juba trükkimise ajal selgus juurdusega, et venelasest trükkija oli oma perekonna toitmiseks sellist materjali trükkimiskojast vahetanud leiva vastu mõnende äritsejatega.

Järgmisel päeval, pärast esimese püsi-tarbesarja müügile laskmist postkontoris, tuli korraldus, et edasine tuleb kohaliku postiasutuse tegevuse peatada. Korraldus oli Põhjarinde tagala ülemalt Võrust ja seda põhjustas suuremate partisaaniüksuste läbimurd Pihkva läheduses. Pihkva postkontor jäi tegelikult suletuks 19. oktoobrist kuni 1. detsembrini 1941.a. Siis selgus ka, et vahepeal oli surnud energiline FK kol-ltn. Bolongaro de Crevenna. Surma põhjustas kuuldavasti kriitilistel võitlus-päevadel südameatakk. Tema järeltulijal puudusid nähtavasti isiklikult igasugused filatelistlikud huvid ning ta jättis kõik edasise tegevuse posti ja selle markidega Sonderführer Lothar de Bary hoolde. Viimane oli kahtlemata samuti viinud filatelist, pidas järelvalvet markide trükkimise, nende tagavara üle ning andis neid müügile postkontorisse. Samuti oli de Bray hoolde all postisse puutuvate rahade ning arvete pidamine.

Suurema markide kasutaja - Saksa Töömaterjali - poolt osteti margid otseselt FK-st. Töömaterjal saatnud tavaliselt päevas 400-500 postkaarti/kirja.

Milligipärast leiti varsti, et oli vajadus 20-kop. ja 60-kop. markide värvi omavahel vahetada. Dr. Schultz põhjendab seda vajadust markide värvi ühendusse viimisega Saksa riigi markidega ning UPU reeglitega (?).

Tellige "Elva Filatelist" 1995.a. otse toimetusest. Kaasa saate kõik k.a. ilmunud lehenumbrid.

TEINE PÜSI-TARBESARI

1. JA 10. MÄRTS 1942

Üksikasjades sarnaneb eelmisele tarbesarjale, kuid nüüd on 20-kop. oliivroheline ja 60-kop. tellispunane. Paber õhuke ja kollaka tooniga ning umbes 10% osaliselt. Kogu veemärgi suurus on umbes 70x18 mm ja see esineb paberipögnates umbes 10- ja 20-sm. vahedega ühes poognas, mis on autori kogus. 2. kuni 15. märtsini oli perforatsioon masin rikkis ja selle suutis korda panna Riist kohale kutsutud mehaanik. Vahepeal tekkis Töömaterjal markidest puudus ja oldi sunnitud 3.000 sarja marke müügile laskma perforatsiooniga.

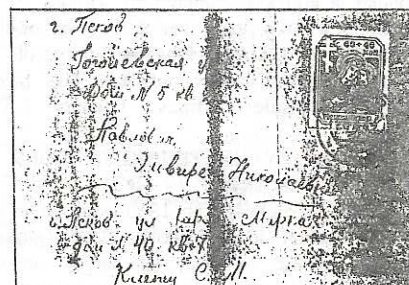
Nr 14 A 20 kop. Oliivroheline Perforeeritud Trükkiv 26.000
B 20 kop. Oliivroheline Perforeerimata " 3.000
Nr 15 A 60 kop. Tellispunane Perforeeritud " 28.000
B 60 kop. Tellispunane Perforeerimata " 3.000

TEINE HEATEGEVUSE VÄLJAANNE

1. JA 16. MÄRTS 1942

Üksikasjad samad kui eelmisel (nr 14 ja nr 15)

Nr. 16 A 60+40 kop. Tume karminpunane. Perforeeritud Trükkiv 24.000
B 60+40 kop. Tume karminpunane Perforeerimata Trükkiv 3.000

Pihkva heategevuse mark kohalikul ümbrikul 28. aprillil 1942

PIHKVA HEATEGEVUSE PLOKID

Nende filatelistliku iseloomuga plokide trükkimist dr. Schultz põhjendab FK sooviga, et aidata kaasa kiudega raskel 1941/42. aasta talvel leevendada kannatavate kohalikkude elanikkude ja ka Saksa haavatute ning haigete seisukorda. Muidugi ka siin ei ole kahtlust, et asjaosalised endi filatelistlikke huve ei unustanud. Puhastulud plokid nr. 1-st läksid kohapealsele Vene Punasele Ristile, nr. 2 kuni 4 anti üle FK poolt Saksa Punasele Ristile Berliinis. Margiplokkide trükkimiseks oli valmistatud kliše, mis koosnes neljast 60+40 kop. keategevusmargi kujutusest. Kõikide markide värv plokkides on tume karminpunane

I (Nr. 13X ja 13 Y) HEATEGEVUSE PLOKK 1. DETSEMBRI 1941

Trükitud valgel ja liimilul paberil. Paberi veemärk: läbipõimitud ristkülikud. X-vertikaalselt ja Y- horisontaalselt. Ploki suurus 121x163 mm. Perforeerimata. Venekelne tekst plokil oli tingitud sellest, et kohapeal oli olemas ainult vene trükkiladu. Teksti tõlge: Punane Rist / Pihkva - 1941.a. Plokk raamistatud kahest peenejoonelisest raamist. Ploki müügihind oli 5 rubla. Trükkarvud: IX (nr 13X) - 1.100 ja I Y (nr.13 Y) - 1.208. Nimetatud plokist on teada 12 eks. prooviplokke, millised trükitud õhukesel kollakal puidurikkal paberil, neist omakorda 2 -3 "LIGAT" veemärgiga.

P I H K V A... järg

II (Nr 17) HEATEGEVUSE PLOKK
28. VEEBRUARIL 1942

Plokk osaliselt erinev eelmisest. Trükitud õhukesel kollakal puidurikkal paberil. Trükivärv sama, mis eelmisel. Plokki piirav raam ülal keskel katkestatud 20 mm ulatuses ja ninna on trükitud markide värvi rist. Plokk on perforerimata. Trükiarv 2.597. Sama plokki võib leida kas terve või osalise veemärgiga "LIGAT". Ploki müügihind 10 rubla ja sellest laekunud puhastulu läks Saksa Punasele Ristile Berliinis.

Sellest plokist esineb värvi variatsioone: mustjaspruun (haruldane). Mõned proovitrükid esinevad ka plokki I paberil (veemärk ristkülikud). Samuti on teada, et umbes 100 plokil on ülalolev pruuniks rist üle trükitud suurema punase ristiga.

III (Nr 18 X) HEATEGEVUSE PLOKK
MÄRTS (?) 1942

Sarnane plokile I, kuid ülal on joontele trükitud punane rist. Ploki suurus 114x152 kuni 160 mm. Perforeeritud 11 1/4. Paber on õhuke ja kollakas, samuti liim. Umbes 10 % plokidest võib leida kas terve või osalise veemärgiga "LIGAT". Ploki müügihind oli 10 rubla ja sellest laekuv puhastule läks Saksa Punasele Ristile Berliinis. Trükiarv 2.575 plokki.

IV (Nr. 18Y) HEATEGEVUSE PLOKK
MÄRTS (?) 1942

Sarnane plokile III (Nr 18X), kuid paber on valge, samuti liim. Trükiarv 2.645 plokki. Mõned plokid esinevad ka kergelt sinakal paberil.

Märkus: Plokkidest III ja IV on trükitud proovitrükke, kus pruun rist (sarnane kui plokil II) on trükitud punase risti keskele. Nende trükiarv on 500. Ka neist leidub "LIGAT"-veemärgiga umbes 10%.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Järgnevalt oli kavandamisel püsi-tarbesari, koosnev juba suuremast markide arvust. Selle kavandid olid valmistatud Riias ja samuti ka trükkimine oleks toimunud Riias end. Läti Riigitrükkikojas. Vahepeal arenesid Berliinis läbirääkimised Postiministeeriumiga Pihkva kohaliku posti ülevõtmiseks DDPO (Saksa teenistuspost idas) poolt. Vastav korraldus saabus Riias kindralkomissariaadi kaudu, et 1. maist 1942 avada Pihkvas DDPO postkontor. Pihkva DDPO-kontor jäi ainsaks erandiks - tsiviilasutuseks kogu idaalal, mis tegutses sõjaväelise halduse piirkonnas. Pihkva Dienstpost-kontori juhatajaks määrati senine Minski DDPO-kontori juhataja Oberpostmeister Brückner. 30. aprillil 1942, Pihkva kohaliku posti tegevuse viimasel päeval müüdi või jagati ülejäänud margid korjajatele. Samal õhtul koostatud aktiga andis FK Sonderführer de Bary üle Oberpostmeister Brücknerile postiasutuse ruumid, markide trükkimise kliseed, ületembeldamise metalltemplid, postmarke 18 Rmk. väärtuses ja 4.479 Rmk. sularaha. Dienstposti teenistusse läksid ka üle 10 venelasest ametnikku ja töolist. Nende palk oli seni makstud FK poolt markidest laekunud summadest.

Esimene Pihkva plokk (nr.13x)

Teine Pihkva plokk (nr.17)

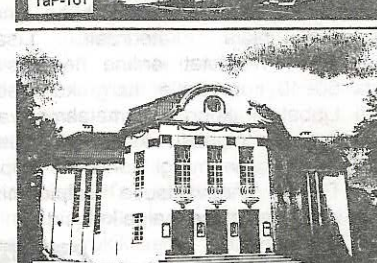
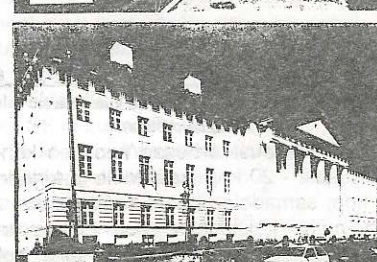
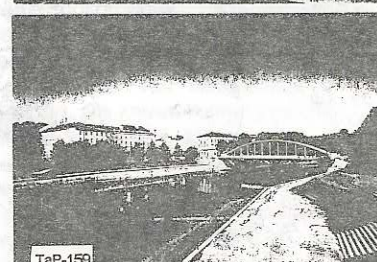
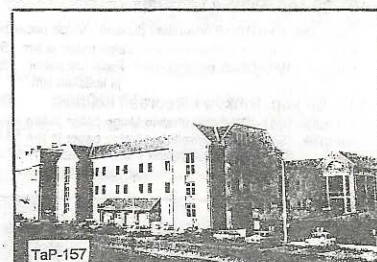
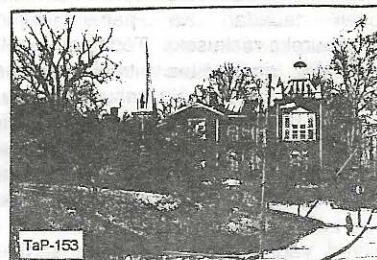
PIHKVA POST DEUTSCHE DIENSTPOST
OSTLAND ASUTUSENA 1. MAIST 1942
KUNI 26. MAINI 1944.

Nimetatud postiasutuse avamisega 1. maist 1942 kehtestati Pihkvas ka täielikult Saksa postitariifid, nii nagu nad olid varem juba kehtestatud Balti vabariikide aladel. Jäeti võimalus kasutada ka seniseid kohalikke Pihkva FK asutuse postmarke kuni maikuu lõpuni 1942. Selleks arvestati ka nende markide väärtus 10 kop. võrdseks 1 Saksa Pf. g. Sega frankatuurid on seega võimalikud Ostland-markidega, kuid on tegelikult väga haruldased.

Kuna Pihkva DDPO uued markide kustutamise kalendertemplid saabusid kohale Leipzigit alles maikuu lõpul, siis seni kasutati ka Ostland-markidel edasi seniseid venekeelseid kalendertempleid. Dr. Schultz'i andmeil on selliselt venekeelsete templitega Saksa Ostland-markidel kustutatud ka saksakeelne "Ostland" sirgtempel. Võimalik, et selline kahekordne markide kustutamine enne Saksa Dienstposti templite saabumist oli ainult väljaspoole Pihkvat minevate saadetistel (või ei olnud järjekindel), sest käesoleva kirjutuse autoril on saadetisi, nagu näit. Saksa Tööameti töökorraldus/postkaart veel 29. maist 1942, kuid Ostland-mark on kustutatud ainult venekeelse kalendertempliga.

Pihkva DDPO templid olid tunnustähedega "a", "b" ja "c". Templid olid läbimõõduga 29 mm. Peale tunnustähe ja päeva/kuu/aasta ja kellaja esineb neil ainult saksakeelne PLESKAU. Puudub mujal tavaliselt esinev "Deutsche Dienstpost" sõnastus koos kohanimemega. Ilmselt ei saadud seda kasutada asutuses, mis tegutses väljaspool tsiviilhalduse piirkonda.

(Järgneb)

TARTU POSTKONTORI
TARTU VAADETEGA POSTKAARDID

LIGAT
Läti paberivabriku Ligat veemärk, mida leidub osaliselt teise käibesarja ja heategevuse markidel ning samuti plokkidel II-IV

Lugejad kirjutavad

J.-J. Raudsepp kirjutab Kanadast:

Kanadas, Montreal'is, teguteb juba pikemat aega Balti Filatelia Klubi kuhu on koondunud Eesti, Läti ja Leedu postmarke ja tervikasju koguvad kollektsionäärid. See klubil on regulaarselt korraldanud ka Balti riikide filateliale pühendatud näitusi. Eelmine taoline näitus toimus 1994.a. ja sellest kirjutasime veidi hr. Taivo Säägi kirja põhjal. Suur ja huvitav näitus toimus käesoleval aastal 27. ja 28. mail. Nagu varem, oli ka nüüd trükitud ümbririk (500 eks.) ning seekord andis Kanada postiteenistus loa ametliku eritempli kasutamiseks näituse ajal. Templil on muuseas ka sõnad "Estonie, Lettonie, Lituanie". See on sobilik täiendus Estica kogujatele.

J.-J. Raudsepp

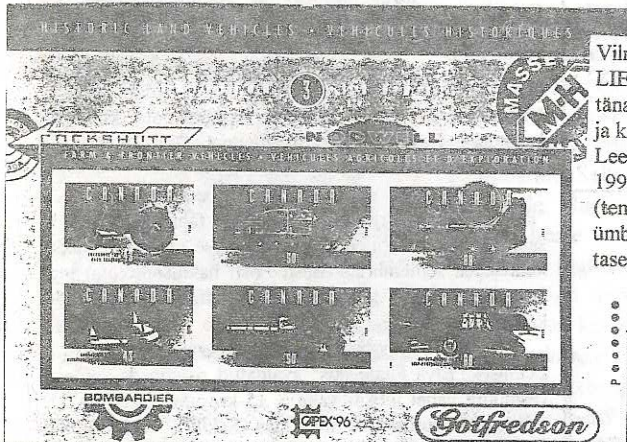
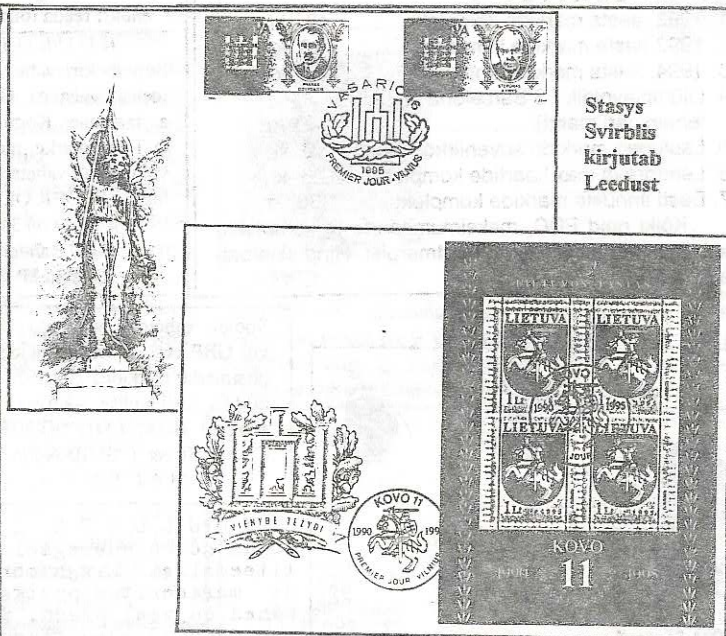

A. Kuusik-Golubova kirjutab Tallinnast

Vähe on kirjutatud lehele naised ja vähe on kirjutatud naistest filateliaas. Ülemaailmne Filateliaanäitus PACIFIC '95" toimub 29. maist kuni 8. juunini 1997.a. San Franciscos, Kalifornias. Juba on moodustatud näituse administratsioon ja infokeskus: Bob Thompson, Exhibition Mgr. 1940 San Mateo Place Oxnard CA-93033 Mari Ann Owens, Coordinator, PO Box 021164 Brooklyn NY-11202 USA.

See postkaart, väljaantud Soomes maailmanäituse "FINLANDIA 95" puhul, on omapärane seepärast, et tema pealetrükitud postmargil ei ole näidatud nominaali arvudes, vaid on kolmes keeles tekst - postimaks tasutud kõigis maadesse.

Transpordi teemasse tuli täiendust Kanadast, kus anti välja juba kolmas autosid kujutavate markidega plokk. Selle plokiseeria sünniloost võite lugeda "Elva Filatelist" nr. 5(15) 1994.a. lk. 7.

Vilniuses ilmub regulaarselt väikesemõõduline ajakiri "PASTAS OR FILATELIJA LIETUVA". Selles on käsitletud nii postitööd kui ka filateliaat, nii minevikus kui ka tänapäeval, nii Leedumaal kui ka välismaal. Avaldatakse väljaantud postmarkide pilte ja kirjeldusi. 40leheküljeline ajakiri on täis asjalikke artikleid ja pilte.

Leedu FDC-d on samuti nummerdatud nagu Eestiski - piltidel on ümbririkud nr. nr. 1995-1 ja 1995-2. Leedu esimese päeva templitel ei ole markide ilmumise (tembeldamise) kuupäeva, on ainult aastaarv. Nii Leedu postmargid, plokid kui ka ümbririkud on maitsekalt kujundatud ja hästi kokkusobivates värvitoonides kõrgel tasemel trükitud.

Ago Papp kirjutab Tallinnast

"Elva Filatelist" nr. 1(17) avaldati kahe Prantsusmaal väljaantud Eestile pühendatud kirjaümbriku pildid ja eritemplite järgendid. Need andis välja Prantsusmaal tegutsev Prantsuse-Balti Filatelia Assotsioon (Association Philatelique Franco-Balte), mille asutas Eesti keelt kõnelev ja lugev, aga mitte kirjutav mees aastast poolteist tagasi eesmärgiga tutvustada taassündinud Balti maid ja nende filateliaat Prantsusmaal. Nad on korraldanud juba 2 Balti filatelia näitust. Nende aadress ASSOCIATION PHILATELIQUE FRANCO-BALTE 52 RUE DES ARCHIVES F-75004 PARIS FRANCE

EESTI POSTMARK
PAKUB

1994.a. ESIMESE PÄEVA ÜMBRIKUD

1. Taliolümpiamängud Lillehammer '94	FO32 5.75
2. Toolse linnus	FO33 3.-
3. Kiu linnus	FO34 5.40
4. Eesti Üldlaulupidude 125. juubel	FO35 12.-
5. Eesti Üldlaulupidude 125. juubel	FO36 25.-
6. WWF - lendorav	FO37 17.55
7. Euroopa	FO38 8.-
8. Rahvariided	FO39 4.50
9. Kuressaare linnus	FO40 8.-
10. Kunstimuseum 75	FO41 5.50
11. ÜRO (Rahvusvaheline pereasta)	FO42 4.75
12. Jõulud '94	FO43 7.80
13. Rootsi kuninga Gustav II Adolf 400	FO44 5.30
14. Rakvere linnus	FO45 6.90

1994.a. MAKSIMUMKAARDID

1. Lendorav nr. 1.	KOO4 3.35
2. Lendorav nr. 2.	KOO5 4.65
3. Lendorav nr. 3.	KOO6 5.95
4. Lendorav nr. 4.	KOO7 7.25
5. Rahvariided (Jämaja)	KOO8 4.-
6. Rahvariided (Mustjala)	KOO9 4.-
7. Kunstimuseum	KO10 4.20
8. Jõulud '94 (Urvaste kirik)	KO11 6.80
9. Jõulud '94 (Ruhnu kirik)	KO12 4.80

KOMPLEKTID

1. 1992. aasta markide komplekt	40.- kr.
2. 1993. aasta markide komplekt	110.-kr.
3. 1994. aasta markide komplekt	125.- kr.
4. Olümpiavaldik (3 Barcelona ja 2 Lillehammeri marki)	17.40. kr.
5. Lauupeo markide suveniirkomplekt	50.-kr.
6. Lendorava max. kaartide komplekt	26.-kr.
7. Eesti linnuste markide komplekt	38.-kr.

Kõiki neid FDC, maksimumkaarte ja komplekte saab osta või tellida Eesti Postmargist. Hind sisaldab kaibemaksu.

EPM

KOHALIKKE KÕRVALTEMPLEID

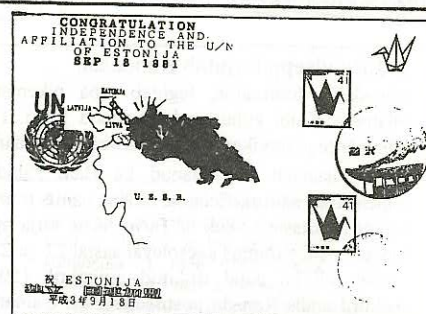

Selle ajaliku ümbriku ja templi väljaandja ja kunstnik on meil teadmata. Ajaloo tarvis - andke endast teada toimetusele.

KUULUTUS

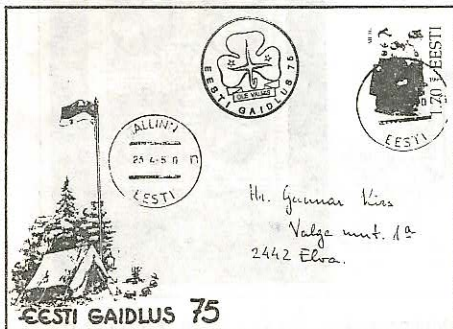
Soovin kirj vahetust filateliavilistega. Olen 29. a. taanlane. Kogun Eesti ja Taani marke, ning soovin neid ka vahetada. Keel inglise. PEDER OLESON

Asser Rigsvej 31 A 2tr
8900 Randers
DENMARK

Jaapan õnnitleb Eesti Vabariiki iseseisvumise ja ÜRO-sse vastuvõtmise puhul erümbriku ja eritempliga.

A. Kuuskvere

H. Gunnar Kirs
Valga mnt. 1A
2442 Elva.

Soovin vahetada või osta USD või GBP eest Eesti tēmbeldatud postmarke pakkides 200, 500 või 800 tk. Keel inglise. Address: JOHN J. BUSUTTIL, "ELVIRA" Church Street TARXEN Pla. 12 MALTA

KUULUTUS

Kogun nõukogudeaegseid eestiteemalisi kirjaümbrikke ja markeeritud postkaarte. Mõned on veel puudu. Ka nimekirjad vajavad täpsustamist. Asajast huvitatutel palun kirjutada aadressil:

HEINO NURMBERG
859 Cedarwood St.
ORANGE, CA-92669
U.S.A.

KUULUTUS

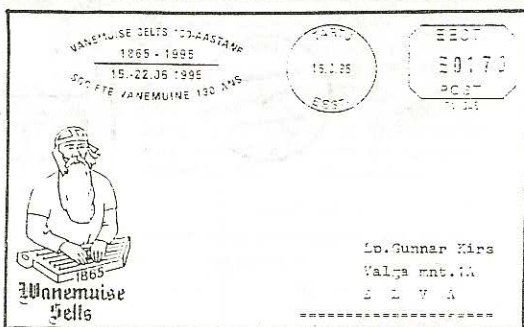
Soovin vahetada või osta ülahäidatud templiga ümbrikke. Pakkumine teha toimetuse aadressil Gunnar Kirs nimele

H. G. KIRS

VALGA mnt. 1A
2442 ELVA

EESTI POSTI KÕRVALTEMPLEID

Lo. Gunnar Kirs
Valga mnt. 1A
2442 ELVA

TARTU POSTKONTORI FRANKEERIMISMASINA JÄRJEKORDNE (ARVULT KOLMAS) REKLAAM-TEMPEL. Oli käigus templil näidatud kuupäevadel. Ümbriku trükkis Ülo Laul, kujundas A. Kalberg.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

L Ü H I D A L T: 25.-28. mail 1995.a. toimusid "Põlva Päevad". Nende tähistamiseks oli välja lastud erümbrik ja kohalik kõrvaltempel. Kujundas need Vello Paluoja. Kahjuks on minu ümbrikul templi jälg nii nõrk, et ei saa kopeerida ega lehes näidata.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

T Õ R V A S I D E J A O S K O N D. sai 1. juunil 1995.a. 100aastaseks. Selle sündmuse puhul oli kohapeal kasutuses Eesti Posti kõrvaltempel (toimetuses see puudub).

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

"POSTIMEES" kirjutab - "Eesti Post" tahab tõsta kirjade saatmise tariife. Uued kirjade saatmise tariifid võidakse kehtestada septembriks. Eesti Posti haldusnõukogu tegi ettepaneku tõsta kohaliku kirja saatmise tariifi 2.50 kroonile.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Eelmises "Elva Filatelistis" avaldatud ristsõnade õigesti vastanute vahel loositati välja 3 15-kroonist margiplokki. Võitjateks osutusid Toomas Tiits (Sakult), Viktor Kollin (Valgast) ja Erich Traagel (Võrust). Plokid saadetakse Teile posti teel koju.

"EF" toimetuse